

Hirvensalmen lintukesä '25

Helsinkiläisenä mökkiläispoikana kiertelin linturetkilläni pitkin poikin Hirvensalmen Tuukkalaan sen aikaiset *Zuihot* silmilläni. Silloin päätin, että vielä joku päivä palaan tänne – ja nyt 50 vuotta myöhemmin se sitten tapahtui. Astelin pokka päällä entisen mökkinaapurimme ovelle. Hämmästyksestään selvittyään hän osoitti minulle vuokrakämpän Kuitulasta, peltojen reunasta. Talo on nimeltään Joutola – juuri sopiva minulle! Muutin uuteen kotiini helmikuun viimeisenä päivänä, vielä kun talvi oli voimissaan.

Panin heti linturuokinnat pystyyn; **tali- ja sinitiaiset** pelmahtivat siihen saman tien, pian saapuivat myös **pikkuvarpuset** kera **käpytikan** ja oravan. Lähimmät naapurit asuvat muutaman sadan metrin päässä. Heidän talonsa näkyvät pihalleni, ei siis ihme että heidän ruokinnoiltaan linnut löysivät tiensä luokseni. Naapuri kertoi, että maaliskuun alkupäivinä – kun valitettavasti en ollut läsnä – pari **merikotkaa** ja **maakotkakin** ruokaili taloni lähellä varislintuhaaremeineen jonkun kuolleen eläimen kimpussa. Vaikka en niitä nähnytäkään, aloin ymmärtää, että tähän taitaa olla aikas

hyväkin lintupaikka. Kotkia rauhoittavia **variksia, naakkoja ja korppeja** läheisen maatilankylältä kyllä riittää!

Joutola on joutsenten

Eloni alkoi mukavasti sopeutua itäsuomalaisen maaseudun rauhaan.

Kahvintuoksuinen puuroaamiainen voisilmällä pienen – suorastaan söötiin - hirsitaloni pirttipöydässä tosin keskeytyi, kun katsahdin tuvan ikkunarudusta ulos – ja mitä näinkään: joutsenparvi muutamine **kanadanhanhineen** oli laskeutunut lumiselle pellolle. Jotain ne siellä vetisen ojan tulvilla nauttivat, vain nelisenkymmenen metrin päässä. Tällaista herätystä en kuunapäivänä muista saaneeni: Joutsenet ja hanhet aamiaispöytäpinnoina!

Laulujoutsenet valtasivat Joutolaa ympäröivät pellot heti maaliskuun puolenvälin jälkeen. Pikkuhiljaa niiden määrä lisääntyi aina kesäkuun alkuun asti, jolloin laskin niitä 35 yksilöä – ja vielä yksi naapurin isolla tekoaltaalla koko kesän. Jostain syystä se vältteli muita joutsenia – viihtyi vain itsekseen lammen **sinisorsa-, haapana- ja telkkäpoikueiden** lomassa. Nuo Joutolan joutsenet olivat kyllä outoja: ne eivät välittäneet ihmisistä lainkaan. Vaikka kuinka äänekkäästi pienin klapeja seurueineni puuvajan tuntumassa tai vietin iltaa pihatakan ääressä, ne meistä vähät välittivät – vain 15 metrin päässä. Olimme haltioissamme!

Ei ihme, että Orioluksen kartoissa Hirvensalmen hyväksi lintupaikaksi on merkitty nämä pellot tässä Joutolan ympärillä – tosin nimenä on käytetty sanaa Ollin pellot. Vaikuttavaa on ollut lintuharrastajan asua täällä – nimittäin – joutsenten ja kanadanhanhien lisäksi pelloille laskeutui huhtikuun alussa 32-päiväinen **metsähanhiparvi** yli viikoksi tankkailemaan. Samaan aikaan, tosin vain vajaaksi viikoksi hanhien viereen laskeutui 22 **kapustarintaa**. Niitä oli kiva kaukoputkella tarkkailla omalta terassilta! Ja vielä: edellisten lähdettyä, huhtikuun puolenvälin jälkeen aivan Joutolan peltotien viereen laskeutui neljä **tundrahanhea** tankkaamaan. Hyvinpä ne viihtyivät kanadalaisten lähetyvillä! Muita pellon vakioasukkaita olivat mm. soidintavat **teeret, kiurut, töyhtöhyypät ja isokuovit**. Oli muuten huvittavaa katsella kun äkäinen kuovi-isä hätisteli joutsenia koko ajan pois pienokaistensa luota. Ihmeen hyvin ne tottelivatkin!

Kesä, kesä, kesä...

Pitkä, kuuma kesä tavoitti sitten Suomen. Joutolassa läsnä olivat tietenkin kaikki kesälinnut. **Räystäspääskytkin** kävivät tarkistamassa talon mutta eivät aivan tarttuneet tilaisuuteen. Sen sijaan **kuikka** huusi joka ilta läheiseltä Särkilammelta – ja toiselta puolen taloa, puolentoista kilometrin päästä, Terhilammen **kaulushaikara**.

Siistiä niitä oli kuunnella ihan omalta kotiterassilta! Facebookin mukaan kesämökkiläiset eivät olleet uskoa pulloonpuhaltajan olevan lintu lainkaan. Nämä kesämökkiläiset olivat havainneet Suonteella ja Puulalla merikotkia, **kalasääskiä** ja – **merimetsoja**. Someviha oli järkyttävää, kun vähän yritin puolustaa viimeksi mainittua, heh! Muuten, oliko muualla päin Etelä-Savoa samansuuntaisia havaintoja kuin minulla? Välistä tuntui, että mustapääkerttuja oli yhtä runsaasti kuin muita kerttuja yhteensä. Joutolassa **käki** ja **käenpiikakin** soivat sulosointujaan samaan aikaan illan suussa, **lehtokurpasta** puhumattakaan! Myös **peukaloinen** lauloi pihan tuntumassa ihan koko kesän: toukokuusta elokuun loppuun.

Talvelta minulle oli jäänyt hieman kuorittua auringonkukkaa ja talipötkö. Annoin niiden killua pihasyreenissä vielä alkukesään – ja mitä tapahtuikaan: runsaasti uusia lajeja saapui nauttimaan antimista. Toisin kuin talvella, **punatulkkupari** vieraili pihalla alvariinsa. Myös **peipot** ja jopa neljä **kottaraista** viihtyivät pensaan alla! Ehkäpä oudointa oli **punavarpuksen** invaasio pihalleni heti kesäkuun alussa. Olisivatko olleet nälkäisiä pitkän muuttomatkan jälkeen? Ehkä koskettavinta oli seurata ryvettyneen ja mitä ilmeisimmin yksinhuoltaja-sinitiaisäidin raatamista lapsukaistensa eteen: yksin se aina lensi – höyhenet sekaisin ja takaraivo paljaana – muutaman minuutin välein talipötkölle, ahmaisi siitä aimoannoksen mukaansa ja palasi ihan pian takaisin. En halunnut täyttää poikasten mahaa roskaruoaalla, joten poistin pötkön pensaasta. Kolhittu sinitiaisnaaras katosi saman tien. Mietin vieläkin, teinkö oikein vain väärin.

Elokuun 5-7 Joutolan syreenipensaassa vieraili minulle entuudestaan tuntematon lintulaji. Niitä oli kolme yksilöä. Kirjoitin havaintovihkooni: ”Harmaa, kutsuääneltään rätisevä lintu, pää muistutti hieman harmaasieppoa, samoin käytös: kävi nappaamassa hyönteisiä pellon päältä, siten että välillä istahti heinäkorrelle ja siitä lennähti takaisin pihapensaaseen”. Lintujen kevät -ohjelma tunnisti linnun 83 % varmaksi pikkusieppoksi. Myös ohjelman ääninäyte oli sama kuin havaitsemieni lintujen rätinä. Sponde **pikkusieppo** kruunasi koko kesäni Hirvensalmella!

Kaikki lintuhavainnot on tehty ”muun toiminnan ohessa” ja ne on kirjattu Tiiraan.

Sinunko Joutola?

Nyt on vuosi vierähtänyt Joutolaan saapumisestani – on aika jatkaa matkaa, varsinkin kun tuohon kymmenen kilometrin päähän on valmistunut oma pytinkini. **Joutola olisikin vapaa vuokrattavaksi jo huhtikuun alusta. Haluaisitko sen kodiksesi tai mökiksesi?** Talo on tarjolla nyt kun vuokraisäntä ei ole löytänyt sille vielä uutta asujaa. Mielelläni esittelen tuota yli satavuotiasta hirsitalovanhusta. Nukkumapaikat

siinä on kolmelle ja kesäaitassa vaikka kuinka monelle. Pihalla seisoo komia saunakin makoisin löylyin. Olepa allekirjoittaneeseen yhteydessä!

Mielenkiintoisen twistin koko paikalle antaa sen läheisyys Keskisenlammen lintutorniin **lampivikloineen, timaleineen, harmaasorsineen, aro- ja niittysuohaukkoineen**. Niitä palvomaan on vain vartin ajomatka.

Matti Savolainen

Kiveläntie 41, 52620 Kuitula, puh: 0500 515 951, email: vmatsav@gmail.com

